

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

2007/2023(INI)

8.5.2007

YTTRANDE

från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

till utskottet för sysselsättning och sociala frågor

över en modern arbetsrätt för att möta 2000-talets utmaningar
(2007/2023(INI))

Föredragande: Kartika Tamara Liotard

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män uppmanar utskottet för sysselsättning och sociala frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Forskning har visat att social ojämlikhet, och särskilt ojämlikhet mellan könen, existerar och kommer att öka i den nya ekonomin, huvudsakligen inom de sektorer där fackföreningarna är svaga och där det inte finns några kollektivavtal.
- B. Grundläggande rättigheter när det gäller anställningstrygghet och den sociala tryggheten kan försvagas avsevärt för kvinnor och detta kan leda till osäkerhet om framtida anställningsutsikter och påverka avgörande val i kvinnors privatliv, t.ex. när det gäller att bilda familj.
- C. Kvinnor är missgynnade på arbetsmarknaden och är överrepresenterade när det gäller deltidsarbete och nya, ofta otrygga, anställningsformer, såsom tidsbegränsade anställningsavtal och anställningsavtal för inhyrd arbetskraft. Detta innebär att de också har svårt att komma i fullt åtnjutande av sociala rättigheter och förmåner och få lika lön och karriärmöjligheter som män.
- D. Kvinnor diskrimineras när det gäller tillträde till arbetsmarknaden, vilket leder till en ökad risk för fattigdom. Ett exempel på detta är att löneskillnaderna håller i sig trots att kvinnor ofta har likvärdig eller högre utbildning än män.
- E. Det faktum att kvinnor har en sämre ställning på arbetsmarknaden leder till att deras löner i genomsnitt är 15 procent lägre än männens, trots att rätten till lika lön för kvinnor och män alltid har varit inskriven i gemenskapslagstiftningen.
- F. Bristande jämställdhet kostar pengar, både direkt och indirekt, medan jämställdhet däremot skapar konkurrensfördelar. Att förverkliga jämställdheten är därför en viktig komponent för utvecklingen av ekonomin och samhället. EU har för övrigt inte råd att gå miste om kvinnors energi och produktionskapacitet, eftersom det skulle innebära att man går miste om halva befolkningens kraft.
- G. Kvinnor måste nu möta den utmaning som det innebär att för det första öka sitt deltagande på arbetsmarknaden, för det andra föda fler barn och för det tredje klara av det ökande behovet av omvårdnad inom familjen. Samtidigt är det nästan alltid kvinnan som måste göra de nödvändiga kompromisserna för att organisera sitt arbete efter familjens behov och som känner stark stress och oro på grund av att hon måste kombinera sin yrkesroll med sin roll av vårdare.
- H. Kvinnor lämnar ofta arbetsmarknaden under längre perioder för att ta hand om barn eller familj och deras chanser att komma tillbaka till arbetsmarknaden är begränsade.
- I. Hundratusentals kvinnor godtar arbetsvillkor som strider mot lagen därför att de inte har något val när de arbetar med hushållsarbete utanför det egna hemmet eller har vårdansvar för äldre familjemedlemmar.

1. Europaparlamentet påpekar att antagandet av åtgärder för att stärka de sociala rättigheterna och förmånerna för deltidsarbetande och för personer med flexibla eller atypiska anställningsformer och antagandet av åtgärder för att se till att odeklarerat arbete omvandlas till reguljärt arbete är av avgörande betydelse när det gäller jämlikhet mellan könen, eftersom majoriteten av de berörda arbetstagarna är kvinnor. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att respektera arbetsrätten, särskilt när det gäller de nya förutsättningarna i samhället och de senaste årens omvälvningar på arbetsmarknaden.
2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att garantera rätten till social trygghet och en minimiinkomst för att möjliggöra en trygg tillvaro oberoende av tidigare arbete eller typ av anställningsavtal. Detta bör vara en grundläggande rättighet för alla.
3. Europaparlamentet understryker att lagen borde kräva att tidsbegränsade anställningsavtal som gång på gång förnyas omvandlas till avtal om tillsvidareanställning. Parlamentet uppmanar till effektivare kontroll av hur tidsbegränsade anställningsavtal används.
4. Europaparlamentet poängterar att sysselsättningen i Europa inte är i linje med EU:s grundläggande mål, dvs. att förbättra levnadsstandarden och arbetsvillkoren för dess befolkning, och inte heller med Lissabonmålen som syftar till fler och bättre arbeten, full sysselsättning och social integration samt till att kvinnors deltagande på arbetsmarknaden skall uppgå till 60 procent senast 2010. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med dessa frågor så snart som möjligt.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föra in jämställdhetsperspektivet i sina samrådsförfaranden. Parlamentet påpekar att kommissionens grönbok om en modern arbetsrätt för att möta 2000-talets utmaningar (KOM(2006)0708) (grönbok) inte fokuserar på skillnaderna i hur de föreslagna förändringarna påverkar kvinnor respektive män.
6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstater och arbetsgivare att erbjuda nya möjligheter genom flexibla arbetstider och att främja deltidsarbete och egenföretagande, men att samtidigt garantera rätten till social trygghet och pension för att öka andelen kvinnor, unga och äldre människor i arbetslivet.
7. Europaparlamentet betonar att konkurrenstrycket har medverkat till ökad ekonomisk ojämlikhet och höjda krav på flexibilitet på arbetsmarknaden. Detta har i sin tur lett till att kvinnor påverkas negativt när det gäller löneskillnader, könsuppdelning inom yrken och sektorer, möjligheter till ekonomiskt oberoende och socialförsäkringsskydd.
8. Europaparlamentet framhåller att arbetsrätten måste utgå ifrån ett avskaffande av löneskillnaderna mellan könen. Löneskillnader i olika sektorer på arbetsmarknaden speglar en brist på respekt för det arbete som utförs av kvinnor.
9. Europaparlamentet understryker att det är nödvändigt att införa ett adekvat utvärderingssystem för både kvinnors och mäns arbete så att principen om lika lön för lika arbete tillämpas, vilket ofta inte är fallet.
10. Europaparlamentet påpekar att faktorer som kön och ålder kraftigt påverkar risken att

hamna i en svag ställning på arbetsmarknaden, eftersom kvinnor, äldre och även unga arbetstagare som är anställda enligt atypiska avtal har färre chanser att förbättra sin ställning på den.

11. Europaparlamentet påpekar att ett bättre erkännande av rätten till att kunna kombinera privatliv, yrkesliv och familjeliv (när det gäller såväl karriär som sociala förmåner och pensionsrättigheter), ett stärkt skydd för gravida och ammande kvinnor, en jämnare ansvarsfördelning mellan kvinnor och män inom familjen och hushållet, ett tillräckligt utbud av flexibel barn- och äldreomsorg, liksom inrättandet av en pappaledighet som är fristående från mammaledigheten är grundläggande förutsättningar för att säkra lika rättigheter och möjligheter för kvinnor och män på arbetsplatsen.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i sitt arbete med grönboken mot en balans mellan flexibilitet och trygghet beakta både arbetstagarnas och företagens behov.
13. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter att göra det möjligt att ta ut föräldraledighet och erbjuda större flexibilitet när det gäller arbetsvillkor, särskilt genom att använda ny teknik så att det blir lättare att kombinera yrkesliv med familjeliv och privatliv.
14. Europaparlamentet rekommenderar medlemsstaterna, rådet och kommissionen att inom ramen för den öppna samordningsmetoden utbyta god praxis om hur man kan organisera arbetstiden på ett flexibelt sätt och att beakta innovativa arbetstidslösningar som ger en bra balans mellan arbete och familjeliv.
15. Europaparlamentet påpekar att en modern arbetsrätt måste säkra att lagstiftning som förbjuder diskriminering på arbetsmarknaden, både på gemenskapsnivå och på nationell nivå, genomförs fullt ut. Parlamentet påpekar vidare att arbetsrätten måste ge stöd åt verkningfulla mekanismer som kan säkra lika rättigheter för alla i arbetslivet, dvs. att diskriminering vid rekrytering förbjuds, att alla har lika rätt till befordran och utbildning, samt att det finns ett tillräckligt skydd mot kränkande särbehandling när man åberopar sina rättigheter.
16. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda sig av metoder som främjar jämlikhet inom företagen för att se till att det inte förekommer diskriminering i arbetsmiljön, sexuella trakasserier eller sexistiskt språkbruk i tjänsteförteckningen eller i arbetstidsbestämmelserna och att säkra en jämn könsfördelning i bolagsstyrelserna.
17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att kvinnor och män omfattas av det sociala trygghetssystemet under hela livet, även om de går ned i arbetstid eller avbryter sin yrkesverksamhet för att ta hand om barn, för att säkra deras pensionsrättigheter efter deras yrkesverksamma liv. Parlamentet understryker att det är nödvändigt att se till så att arbetstagare under hela livet får tillräcklig utbildning för att kunna anpassa sig till nya anställningsförhållanden.
18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med exploateringen av migrerande arbetstagare (som saknar papper), särskilt migrerande kvinnor, genom att fokusera på instrument och mekanismer för att förebygga och bekämpa exploatering av migrerande arbetstagare. Ett sätt att göra detta är att erkänna och tillämpa de grundläggande mänskliga

rättigheterna och de grundläggande rättigheterna i arbetslivet för illegala invandrare istället för att använda sig av tvångsåtgärder och deportation.

19. Europaparlamentet konstaterar med stor oro att man i grönboken helt bortser ifrån de skyldigheter och det ansvar som tas upp i färdplanen för jämställdhet mellan kvinnor och män, trots att man erkänner att de villkor som för närvarande råder på arbetsmarknaden skapar ojämlikhet mellan könen, t.ex. när det gäller löneskillnaderna mellan könen och könsuppdelning mellan yrken och sektorer.
20. Europaparlamentet konstaterar likaså med stor oro att man i grönboken bortser ifrån att det finns ett akut behov av åtgärder för att göra det möjligt att kombinera yrkesliv och privatliv med demografiska utmaningar, trots att man erkänner att kvinnor konfronteras med svårigheten att kombinera yrkesliv och privatliv. Detta enligt den europeiska jämställdhetspakten och kommissionens meddelande om Europas demografiska framtid.
21. Europaparlamentet påpekar att ojämlikheten mellan kvinnor och män samt kvinnors totala arbetsbörda kommer att öka ännu mer om man fortsätter att stimulera kvinnors deltagande på arbetsmarknaden utan att beakta det arbete som utförs av kvinnor när det gäller omvårdnad och hushållsarbete.
22. Europaparlamentet understryker att det är nödvändigt att inom hela EU verkligen garantera rättigheter för arbetstagare som rör sig mellan länder, oavsett i vilken medlemsstat personen arbetar, med tanke på att många av dessa arbetstagare är kvinnor.
23. Europaparlamentet påpekar att uttrycket ”flexicurity”, dvs. kombinerad flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden, i sig är missvisande. Det antyder större flexibilitet och trygghet för de anställda, medan det egentligen innebär större flexibilitet för arbetsgivaren och större osäkerhet för de anställda, så länge de nuvarande arbetsmarknadsförhållandena innebär att sociala rättigheter för alla inte kan garanteras och arbetstagarna inte ges några medel för att påverka sina arbetstider eller anpassa dem efter sina behov.
24. Europaparlamentet understryker behovet av att i hela gemenskapen klargöra innebörden av ordet arbetstagare och av de gemensamma rättigheter som arbetstagare har, oavsett anställningsförhållande.
25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fortsätta att stödja utvecklingen av en trepartsdialog mellan de offentliga myndigheterna, arbetsgivarna och fackföreningarna för att kunna beakta särskilda omständigheter i samhället och nya behov som uppkommer på arbetsmarknaden och för att hitta en balans mellan de olika parternas respektive ansvar och intressen.
26. Europaparlamentet understryker att den ekonomiska tillväxten inte får ske på bekostnad av arbetstagarnas sociala rättigheter, särskilt när det gäller kvinnor och utsatta grupper, t.ex. minoriteter.
27. Europaparlamentet begär att kommissionen i samråd med medlemsstaterna med jämna mellanrum utvärderar effekterna av de insatser som gjorts, så att man kan vidta nödvändiga åtgärder för att åstadkomma en förändring i de jämställdhetsfrågor där utvecklingen inte går framåt.

ÄRENDETS GÅNG

Titel	En modern arbetsrätt för att möta 2000-talets utmaningar
Förfarandenummer	2007/2023(INI)
Ansvarigt utskott	EMPL
Yttrande Tillkännagivande i kammaren	FEMM 15.2.2007
Förstärkt samarbete – tillkännagivande i kammaren	
Föredragande av yttrande Utnämning	Kartika Tamara Liotard 24.1.2007
Tidigare föredragande av yttrande	
Behandling i utskott	11.4.2007 2.5.2007
Antagande	2.5.2007
Slutomröstning: resultat	+: 12 -: 1 0: 6
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Katerina Batzeli, Edit Bauer, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Anneli Jäätteenmäki, Lívia Járóka, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Christa Prets, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Anna Hedh, Kartika Tamara Liotard, Marusya Ivanova Lyubcheva, Heide Rühle
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 178.2)	Daciana Octavia Sárbu
Anmärkningar (tillgängliga på ett enda språk)	...